

Research Paper

Explaining the impacts of social inequalities on the cultural integration of ethnic groups (Case study: Isfahan city)

Reza Yousefvand¹, Amir Masoud Amir Mazaheri^{2*}, Mahmoud Moshfegh³

1. PH. D. student of sociology, Central Tehran Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran

2. Associate professor, Department of Sociology, Central Tehran Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran

3. Associate professor, Department of Sociology, Faculty of Social Sciences, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran

<https://doi.org/10.22034/scart.2026.143258.1706>

Received: March 3, 2025

Accepted: November 8, 2025

Available Online: March 21, 2026

Keywords: Social inequality, cultural integration, ethnic groups, Isfahan city

Abstract

Isfahan is a city with a variety of ethnic and racial groups, and therefore, cultural and social integration of heterogeneous groups through the creation of equal opportunities can bring social and cultural grounds, development, and greater well-being to citizens. This research was conducted with the aim of comparative study of social inequalities and cultural integration of ethnic groups in the city of Isfahan. This research is a descriptive survey research based on its nature and method. In terms of the method and time period of data collection, it is also considered survey-cross-sectional research. The time period of distribution and completion of the questionnaire is 1403. The statistical population of the research is all immigrant citizens living in the city of Isfahan. The statistical sample is 400 immigrants who were surveyed through a questionnaire. The instrument for measuring variables is a researcher-made questionnaire. The results show that social inequality has a significant effect on cultural integration. These correlations are greater for the inequality dimension in social relations than for other dimensions. Inequality in social relations with a coefficient of -0.426, economic inequality with a coefficient of -0.403, cultural inequality with a coefficient of -0.412, spatial inequality with a coefficient of -0.233, and political inequality with a coefficient of -0.175 have a significant relationship with cultural integration.

Yousefvand, R., Amir Mazaheri, A., Moshfegh, M. (2026). Explaining the impacts of social inequalities on the cultural integration of ethnic groups (Case study: Isfahan city). *Sociology of Culture and Art*, 8 (1), 158-167.

Corresponding author: Amir Masoud Amir Mazaheri

Address: Central Tehran Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Email: a.amirmazaheri@gmail.com

Extended Abstract

1- Introduction

Cultural integration is not the same as cultural assimilation or the elimination of differences between cultures, but rather the integration of different cultures into a harmonious cultural body based on cultural differences. After contact, different cultures go through a process of conflict, identification, and selection. In the end, both sides maintain their identities, seek common ground while maintaining differences, adapt to each other, and merge to form a new cultural community. Isfahan is a city that has faced significant challenges in recent years due to the influx of immigrants seeking employment in its growing industrial sector. The industrialization of this ancient city has attracted a diverse range of people with different cultural backgrounds, resulting in a complex set of multiculturalisms. While this demographic shift can enhance economic development and foster innovation, it also creates fundamental problems related to cultural integration. One of the primary issues arising from these migrations is the challenge of social equity and cultural integration. Immigrants often bring with them different traditions, languages, and social practices that can conflict with the prevailing norms of Isfahan society.

2- Methods

This research is in the field of applied research in terms of its purpose, and considering that library study methods and field methods such as questionnaires were used in this research, it can be stated that the present research is a descriptive-analytical survey-type research based on its nature and method. In terms of the method and time period of data collection, it is also considered survey-cross-sectional research. The time period of distribution and completion of the questionnaire is 1403. The statistical population of the research is all immigrant citizens living in Isfahan. The statistical sample is 400 of these immigrants, whose opinions were sought through a questionnaire. The instrument for measuring variables is a researcher-made questionnaire. The questionnaire is divided into three parts including demographic characteristics, questions related to social inequality, and questions related to cultural integration. The social inequality variable itself includes five dimensions of economic inequality, political inequality, social inequality, cultural inequality, and spatial inequality. The cultural integration variable also includes seven dimensions of cultural assimilation, structural assimilation, marital assimilation, identity assimilation, attitude of acceptance, behavioral assimilation, and civic assimilation, each of which includes different items from the dimensions of

social inequality and cultural integration variables. In order to measure the validity of the questionnaire in this study, content validity using the C.V.R method was used. Cronbach's alpha was used to measure the internal consistency (reliability) of the questionnaire. The results of the alpha coefficients show that all items of the dimensions of social inequality and cultural integration have appropriate reliability. SPSS software was used to analyze the data.

3- Findings

In explaining and analyzing each of the research findings, it can be said that as inequality in social relations intensifies, the degree of cultural integration decreases. This phenomenon becomes apparent when marginalized communities become increasingly isolated, preventing the exchange of ideas and experiences that would foster mutual understanding and cooperation. As a result, a rich set of cultural diversity is damaged as individuals try to engage across social divides, ultimately stifling social cohesion and collective progress. Cultural integration also decreases as economic inequality intensifies. This dynamic stems from the widening gap between socio-economic classes, which often creates fragmentation and social alienation. People from different economic backgrounds face barriers that prevent meaningful interactions and shared experiences, weakening the cohesion of society. As a result, the reduction in the scope of cultural exchange exacerbates divisions and reinforces isolated identities rather than fostering a harmonious and integrated society. As cultural inequality increases, the degree of cultural integration decreases. This decrease can be attributed to increasing inequality in access to resources, representation, and opportunities for diverse cultural expression. As marginalized groups face systemic barriers, their ability to participate in the broader cultural landscape is hindered, leading to a fragmented society.

4- Discussion & Conclusion

As political inequality increases, the degree of cultural integration decreases. When certain groups are marginalized or underrepresented in decision-making processes, their cultural contributions may be ignored or devalued. This exclusion creates an environment in which cultural diversity is stifled, leading to the fragmentation of society. Ultimately, reduced political equality not only undermines the principles of inclusion but also prevents the rich unfolding of cultural exchange that is vital for a cohesive social fabric. As a result, social inequality significantly impacts cultural integration, especially in urban peripheries. Economic struggles, social fragmentation, and limited access to resources

Explaining the impacts of social inequalities on the cultural integration of ethnic groups (Case study: Isfahan city)

collectively hinder the potential for cultural exchange and mutual understanding. Addressing these inequalities is crucial to fostering a more inclusive and integrated society, in which diverse cultural expressions can coexist and thrive.

5- Funding

There is no funding support.

6- Authors' Contributions

The authors declared equal participation in writing the article.

7- Conflict of Interests

This research does not conflict with personal or organizational interests.

تبیین جامعه‌شناختی اثرات نابرابری‌های اجتماعی بر ادغام فرهنگی گروه‌های قومی (مورد مطالعه: شهر اصفهان)

رضا یوسفوند^۱، امیرمسعود امیرمظاهری^{۲*}، محمود مشفق^۳

۱. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. دانشیار، گروه جامعه‌شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۳. دانشیار، گروه جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

<https://doi.org/10.22034/scart.2026.143258.1706>

چکیده

اصفهان شهری است با تنوعی از گروه‌های قومی و نژادی و لذا ادغام فرهنگی و اجتماعی گروه‌های ناهمگن از طریق ایجاد فرصت‌های برابر می‌تواند زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی و توسعه و رفاه بیشتر را برای شهروندان به ارمغان بیاورد. این پژوهش با هدف بررسی تطبیقی نابرابری‌های اجتماعی و ادغام فرهنگی گروه‌های قومی در شهر اصفهان در انجام شده است. این پژوهش بر اساس ماهیت و روش، یک پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی است. از نظر روش و بازه زمانی گردآوری داده‌ها نیز یک پژوهش پیمایشی-مقطعی محسوب می‌شود. مقطع زمانی توزیع و تکمیل پرسشنامه سال ۱۴۰۳ است. جامعه آماری پژوهش تمامی شهروندان مهاجر ساکن شهر اصفهان می‌باشند. نمونه آماری تعداد ۴۰۰ نفر از مهاجران می‌باشند که از طریق پرسشنامه نظرخواهی از آنها انجام شده است. ابزار اندازه‌گیری متغیرها، پرسشنامه محقق ساخته می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد که نابرابری اجتماعی بر ادغام فرهنگی اثر معنادار دارد. این همبستگی‌ها برای بعد نابرابری در روابط اجتماعی بیشتر از سایر ابعاد است. نابرابری در روابط اجتماعی با ضریب $-0/426$ ، نابرابری اقتصادی با ضریب $-0/403$ ، نابرابری فرهنگی با ضریب $-0/412$ ، نابرابری فضایی با ضریب $-0/233$ و نابرابری سیاسی با ضریب $-0/175$ با ادغام فرهنگی رابطه معنادار دارد.

تاریخ دریافت: ۱۳ اسفند ۱۴۰۳

تاریخ پذیرش: ۱۷ آبان ۱۴۰۴

تاریخ انتشار: ۱ فروردین ۱۴۰۵

واژه‌های کلیدی: نابرابری اجتماعی، ادغام

فرهنگی، گروه‌های قومی، شهر اصفهان

استناد: یوسفوند، رضا؛ امیرمظاهری، امیرمسعود؛ مشفق، محمود (۱۴۰۵). تبیین جامعه‌شناختی اثرات نابرابری‌های اجتماعی بر ادغام فرهنگی

گروه‌های قومی (مورد مطالعه: شهر اصفهان). جامعه‌شناسی فرهنگ و هنر، ۸ (۱)، ۱۵۸-۱۶۷.

* نویسنده مسئول: امیرمسعود امیرمظاهری

نشانی: دانشیار، گروه جامعه‌شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

پست الکترونیکی: a.amirmazaheri@gmail.com

۱- مقدمه و بیان مسئله

در کنار مسائل و آسیب‌های فراوان در شهرهای بزرگ در قرن حاضر، گروه‌های اقلیت نظیر مهاجران، مسئله پنهان در زیر پوست این شهرهاست که به واسطه نگاه درجه دومی به این گروه‌ها در لابه‌لای نابرابری‌های اجتماعی اقتصادی و فرهنگی و سیاسی ساختاری رنگ باخته و هر زمان که به طور گذرا مورد توجه قرار می‌گیرد، به عوامل و ویژگی‌های مهاجرین نسبت داده می‌شود که عامل اصلی طرد اجتماعی محسوب می‌شود. در واقع مهاجران همچون دیگر گروه‌های آسیب‌پذیر و اقلیت، بیش از سایر گروه‌های اکثریت در خطر آسیب‌های ناشی از نابرابری‌های ساختاری اند (مالیک^۱، ۲۰۲۱). گروه‌های اقلیت قومی مختلف تجارب و نابرابری‌های متفاوتی دارند که نتایج اجتماعی-اقتصادی آنها را به‌طور متفاوتی شکل داده است، که حاکی از اهمیت شناخت و بررسی نابرابری‌ها بین و درون گروه‌های اقلیت قومی است. بنابراین حتی در دنیای امروز، ادغام قومی یک چالش جهانی است. افزایش درگیری‌های قومی در برخی مناطق در سال‌های اخیر، دشواری حل این مشکل را تشدید کرده و تفکر جدیدی را در مورد ادغام قومی و هماهنگ کردن روابط قومی ایجاد کرده است (لوبرا^۲ و همکاران، ۲۰۲۱).

ادغام فرهنگی هدف و کانال همگرایی قومی است. آمیختگی فرهنگی که ادغام فرهنگی نیز نامیده می‌شود، پدیده‌شناسایی و جذب متقابل مؤلفه‌های فرهنگی یکدیگر است که از تبادل فرهنگی ساختارهای فرهنگی متعدد ناشی می‌شود (لیچتر و همکاران^۳، ۲۰۲۰). ادغام فرهنگی همانند همگون‌سازی فرهنگی یا حذف تفاوت‌های بین فرهنگ‌ها نیست، بلکه ادغام فرهنگ‌های مختلف در یک بدنه فرهنگی هماهنگ بر اساس تفاوت‌های فرهنگی است. پس از تماس، فرهنگ‌های مختلف فرآیندی از تعارض، شناسایی و انتخاب را طی می‌کنند. در پایان، هر دو طرف هویت خود را حفظ می‌کنند، در عین حفظ تفاوت‌ها به دنبال زمینه‌های مشترک هستند، با یکدیگر سازگار می‌شوند و برای تشکیل یک جامعه فرهنگی جدید ادغام می‌شوند (لیچتر و همکاران، ۲۰۲۰؛ راجکا^۴، ۲۰۲۰). اصفهان، شهری است که در چندین سال اخیر، به دلیل هجوم مهاجران به دنبال اشتغال در بخش صنعتی رو به رشد خود با چالش‌های مهمی مواجه است. صنعتی شدن این شهر باستانی طیف متنوعی از افراد را با پیشینه‌های فرهنگی مختلف به خود جذب کرده است که منجر به مجموعه‌ای پیچیده از چندفرهنگی شده است. در حالی که این تغییر جمعیتی می‌تواند توسعه اقتصادی را افزایش دهد و نوآوری را تقویت کند، همزمان مشکلات اساسی مرتبط با ادغام فرهنگی را ایجاد می‌کند. از مسائل اولیه ناشی از این مهاجرت‌ها، چالش برابری اجتماعی و ادغام فرهنگی است. مهاجران اغلب سنت‌ها، زبان‌ها و شیوه‌های اجتماعی متفاوتی را با خود می‌آورند که می‌تواند با هنجارهای رایج جامعه اصفهانی در تضاد باشد.

علاوه بر این، ساختارهای اقتصادی موجود ممکن است به طور ناخواسته این مهاجران را به حاشیه رانده و به انزوای آنها منجر شود. هنگامی که تازه واردان نمی‌توانند جای خود را در بازار کار محلی بیابند یا در استخدام با تبعیض مواجه می‌شوند، اغلب به تشکیل مناطقی متوسل می‌شوند که هویت فرهنگی آنها را تقویت می‌کند. این جدایی می‌تواند فرصت‌ها را برای تعاملات بین‌فرهنگی مختل کند و روند ادغام را مختل کند و چرخه‌های بیگانگی و نارضایتی را تداوم بخشد. همچنین، در شهر چندفرهنگی اصفهان، ادغام فرهنگ‌های متنوع برای پرورش یک شهر هماهنگ ضروری است. گروه‌های قومی مختلف دیدگاه‌ها، سنت‌ها و شیوه‌های منحصربه‌فردی دارند که می‌توانند بافت فرهنگی شهر را غنی کنند. با این حال، بدون استراتژی‌های ادغام مناسب، ممکن است تنش‌های فرهنگی به وجود بیاید که منجر به چندپارگی اجتماعی شود. از طریق تحقیقات اجتماعی می‌توان اطلاعات و بینش‌هایی در مورد روش‌های مؤثر پرورش گفت‌وگو و تفاهم بین‌فرهنگی به‌دست آورد، در نتیجه فضایی فراگیر را که تنوع را در بر می‌گیرد، ارتقا داد. بطور کلی، بررسی نابرابری‌های اجتماعی و ادغام فرهنگی، افراد مهاجر به حاشیه رانده شده را توانمند می‌کند. مبارزات و تجربیات آنها را صدا می‌کند و اطمینان می‌دهد که نیازها و ترجیحات آنها در چارچوب‌های سیاست پذیرفته می‌شود. این رویکرد مشارکتی اثربخشی برنامه‌های اجتماعی را افزایش می‌دهد و حس تعلق را در میان قومیت‌های مختلف تقویت می‌کند. در نتیجه، ضرورت انجام پژوهش در زمینه نابرابری‌های اجتماعی و ادغام فرهنگی میان اقوام گوناگون بسیار مهم است. بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر نابرابری‌های اجتماعی و ادغام فرهنگی گروه‌های قومی در شهر اصفهان انجام شده است.

¹ Malik

² Lobera

³ Lichter et al

⁴ Rajca

یوسفوند، رضا؛ امیرمظاهری، امیرمسعود؛ مشفق، محمود (۱۴۰۵). تبیین جامعه‌شناختی اثرات نابرابری‌های اجتماعی بر ادغام فرهنگی گروه‌های قومی

(مورد مطالعه: شهر اصفهان). *جامعه‌شناسی فرهنگ و هنر*، ۸ (۱)، ۱۶۷-۱۵۸.

۲- پیشینه پژوهش

۲-۱: پیشینه تجربی

در بحث نابرابری اجتماعی و ادغام فرهنگی نظریات متفاوتی ارائه شده و تحقیقات بسیاری صورت پذیرفته است؛ اما با توجه به تحقیقات پیشین و بررسی هرکدام از آنها، به این نتیجه می‌رسیم که تاثیر نابرابری اجتماعی بر ادغام فرهنگی با توجه به همه ابعاد ارائه شده در این پژوهش، انجام نشده است؛ بنابراین پژوهش حاضر با هدف پر کردن این خلاء تحقیقاتی، به دنبال بررسی تاثیر نابرابری‌های اجتماعی بر ادغام فرهنگی گروه‌های قومی در شهر اصفهان می‌باشد.

جدول ۱: تحقیقات انجام شده در زمینه موضوع پژوهش

نویسندگان	سال پژوهش	عنوان پژوهش	یافته‌ها
اخوی و همکاران	۱۴۰۳	تبیین جامعه‌شناختی احساس نابرابری اجتماعی اقتصادی در بین شهروندان اصفهانی	تفاوت معناداری بین احساس نابرابری اجتماعی و متغیرهای فرصت‌های اجتماعی، محدوده جغرافیایی و برنامه‌های رسانه‌ای وجود دارد.
زند ناوگران و همکاران	۱۴۰۲	واکاوی فرایند بین نسلی ادغام فرهنگی مهاجران افغانستانی در جامعه ایران: یک مطالعه داده بنیاد	۱۰ مقوله اصلی: شگفت‌زدگی اولیه، شناخت، همانندی، اُخت شدن، همگرایی، دنبال کردن ارزش‌های مبدأ، تمایل به حفظ ارزش‌های مقصد محوریت زبان و مقاومت فرهنگی میزبان. و مقوله هسته پژوهش "این همانی فرهنگی"
گلستانی	۱۴۰۲	تحلیل جامعه‌شناختی عوامل ساختاری نابرابری اجتماعی	دو مسیر اجتماعی در تکوین قشربندی اجتماعی، عبارت‌اند از: ۱. ماهیت موقعیت‌های اجتماعی؛ ۲. نحوه تحرک اجتماعی.
قادرزاده	۱۴۰۱	مشکله‌ی همبستگی در جامعه‌ی چند قومی ایران: فراترکیب مطالعات موجود	با وجود آنکه تنوع قومی و مذهبی به مثابه دال مرکزی در قانون اساسی به رسمیت شناخته شده، کارگزاران سیاسی در برهه‌هایی به راهبردهایی متوسل گشته‌اند که رنج اجتماعی و برون‌گرایی را در اجتماعات قومی شکل داده است.
حسینی و همکاران	۱۴۰۱	جامعه‌پذیری فرهنگی و هویت قومی پایدار (مورد مطالعه: گروه‌های قومی اسفراین)	گروه‌های قومی شهرستان اسفراین تحت تاثیر عوامل جامعه‌پذیری فرهنگی، هویت قومیشان را استمرار می‌بخشند.
باقری و همکاران	۱۴۰۱	الگوسازی ساختاری عوامل فرهنگی، اجتماعی و سیاسی تأثیرگذار بر هم‌گرایی بین قومی در شهر اهواز	متغیر سرمایه فرهنگی بیشترین تأثیر را بر متغیر هم‌گرایی بین قومی متغیر دارد و در مرتبه بعد متغیرهای قانون‌گرایی، استفاده از رسانه‌های جمعی، قوم‌گرایی، اعتماد اجتماعی و احساس تعلق اجتماعی قرار دارند.
فنی و واحدی یگانه	۱۴۰۰	تفاوت‌های فضایی در طرد اجتماعی-اقتصادی گروه‌های فرهنگی و قومی با تاکید بر جنسیت (مطالعه موردی: شهر سنندج)	در زمینه دسترسی به منابع، عوامل اقتصادی و خدمات اجتماعی ضعیف، و در جنبه‌ی طرد/ ادغام اجتماعی، عوامل اقتصادی و آسیب‌های اجتماعی، بیشترین تاثیر را در طرد اجتماعی- اقتصادی زنان داشته‌اند.
صدقی و همکاران	۱۴۰۰	واکاوی راهبردی مسئله واگرایی قومی در ایران؛ محرومیت نسبی عامل واگرایی قومی	عامل اصلی واگرایی قومیتی در ایران محرومیت نسبی مناطق قومیتی است که در حاشیه ایران قرار دارد و راهبرد گذار از واگرایی قومیتی، گسترش رفاه اجتماعی در همه مناطق ایران است.
برودویس ^۱	۲۰۲۴	تنوع فرهنگی و نقش آن در کاهش نابرابری اجتماعی	الگوهای فرهنگی نقش مهمی در کاهش بی‌حرکتی جغرافیایی و اجتماعی دارند.
سفیا میرزا و وارویک ^۲	۲۰۲۴	نابرابری‌های نژادی و قومیتی	در درون گروه‌ها، خطوط متقاطع تفاوت، در امتداد خطوط جنسیت، جغرافیا و طبقه، کمتر مورد بررسی قرار گرفته است.
وانگ و گیوانیس ^۳	۲۰۲۴	ادغام فرهنگی، هویت ذهنی و رفاه: مهاجران جهانی در بریتانیا	نتایج با بیان اینکه یک ادغام فرهنگی کاملاً تعریف شده به طور منفی با رفاه ذهنی مرتبط است، از فرضیه‌ها حمایت کرد.
تیان و لی ^۴	۲۰۲۴	کاوش در مسیر ادغام فرهنگی قومی جوامع مهاجر بر اساس تعلق بین قومی	با ایجاد پلتفرم‌های تبادل فرهنگی و برگزاری آموزش‌های شغلی هدفمند، ایده‌های جدیدی برای ادغام فرهنگ‌های قومی در جوامع ارائه شده است.
مولر ^۵ و همکاران	۲۰۲۳	ادغام بازار کار، شرایط محلی و نابرابری: شواهدی از پناهندگان در سوئیس	تغییر به سمت نگرش‌های محدودتر در طول زمان در یک کانتون (نسبت به نگرش‌ها در سایر کانتون‌ها) منجر به نرخ اشتغال بالاتر گروه‌های پناهنده می‌شود.

¹ Brodowicz

² Safia Mirza and Warwick

³ Wang & Giovanis

⁴ Tian & Li

⁵ Müller

یوسفوند، رضا؛ امیرمظاهری، امیرمسعود؛ مشفق، محمود (۱۴۰۵). تبیین جامعه‌شناختی اثرات نابرابری‌های اجتماعی بر ادغام فرهنگی گروه‌های قومی

(مورد مطالعه: شهر اصفهان). جامعه‌شناسی فرهنگ و هنر، ۸ (۱)، ۱۵۸-۱۶۷.

۲-۲: ملاحظات نظری

مبانی نظری این پژوهش و بررسی متغیرها بر مبنای نظریات والکر و والکر^۱ (۱۹۹۷) در مورد نابرابری اجتماعی و نظریه چندوجهی گوردون^۲ در مورد ادغام فرهنگی بوده است. این وجوه، آن گونه که در این نظریه تشریح شده است، به ترتیب زیر است:

۱- نابرابری اقتصادی

نابرابری اقتصادی به فرایندی اشاره دارد که طی آن برخی از افراد یا گروه‌های اجتماعی امکان مشارکت و استفاده از منابع مادی و امکانات اقتصادی را جامعه پیدا نمی‌کنند و شانس دسترسی به فرصت‌های اقتصادی برای آنها از میان می‌رود. پیامد چنین وضعیتی را می‌توان در مواردی چون نداشتن شغل مناسب، بیکاری‌های طولانی مدت، فقر درآمدی، دستمزدهای پایین، ناامنی شغلی، عدم دسترسی به تسهیلات و اعتبارات مالی و فقدان مجموعه‌ای از خدمات اساسی نظیر سرپناه مناسب، بهداشت، آب سالم، آموزش و ... مشاهده کرد (پولان^۳، ۲۰۱۸: ۳).

۲- نابرابری سیاسی

مفهوم نابرابری سیاسی را می‌توان در دو سطح حداقلی و حداکثری تعریف کرد. در سطح نخست، نابرابری سیاسی زمانی اتفاق می‌افتد که افراد یا گروه‌ها از مشارکت در رویدادها و فرایندهای سیاسی محروم شوند (ایوانز و تیلی^۴، ۲۰۱۷: ۵۷). دلمشغولی اصلی در اینجا توانایی افراد برای مشارکت یا تأثیرگذاری بر تصمیم‌هایی است که بر فرصت‌ها و شرایط زندگی آنها در سطوح ملی یا محلی تأثیر می‌گذارد. این امر ممکن است به شکل ناخواسته و غیرارادی و به دلیل اعمال سلطه از سوی مراجع رسمی، از طریق کاهش دسترسی به ساختارها و فرصت‌های رسمی و غیررسمی مشارکت، محدود شود یا اینکه افراد به صورت خودخواسته و ارادی از مشارکت در فرایندهای سیاسی صرف نظر کنند. البته بایستی به این نکته توجه کرد که مشارکت سیاسی محدود به فعالیت‌های انتخاباتی نمی‌شود؛ بلکه سایر اشکال فعالیت سیاسی از جمله حضور و مشارکت در نهادهای جامعه مدنی مانند سازمان‌های مردم‌نهاد، نهادهای محلی، گروه‌های فشار و غیره را نیز دربرمی‌گیرد (ریچاردسون^۵، ۲۰۰۵: ۹۲). مفهوم نابرابری سیاسی در سطح فراگیرتر، بیانگر سلب حقوق شهروندی از بعضی از افراد یا گروه‌های حاضر در جامعه است.

۳- نابرابری اجتماعی

بعد اجتماعی نابرابری نیز به مانند بعد سیاسی آن در دو سطوح معنا و مفهوم پیدا می‌کند. در سطح نخست مراد از نابرابری اجتماعی همان مفهوم عام و رایج نابرابری اجتماعی است که وجوه چندگانه پدیده فقر و محرومیت در جامعه انسانی را به تصویر می‌کشد. اما، نابرابری اجتماعی در معنای محدود کلمه به منزله طرد شدن افراد از روابط و مناسبات اجتماعی است که به تنهایی می‌تواند از اهمیت و ارزش ذاتی برخوردار باشد، زیرا انسان‌ها ذاتاً موجوداتی اجتماعی هستند و محروم کردن افراد از روابط اجتماعی به تنهایی می‌تواند در همه ابعاد سلامت - جسمی، روانی و اجتماعی - آنها تأثیر ویران‌کننده‌ای برجای گذارد. در همین خصوص، مطالعات و تحقیقات زیادی در دنیا تأثیرات معنادار روابط اجتماعی بر حفظ و ارتقای سطح سلامتی و تندرستی افراد را مورد تأیید و تأکید قرار داده‌اند (کوهن، اندروود و گوتلیب^۶، ۲۰۰۰: ۱۱).

۴- نابرابری فرهنگی

نابرابری فرهنگی به مثابه بعدی دیگر از ابعاد نابرابری، معمولاً به دو شکل اساسی در جامعه رخ می‌دهد. شکل نخست مربوط به زمانی است که افراد یا گروه‌های اجتماعی به دلیل ویژگی‌های فرهنگی متمایز خود نظیر زبان، قومیت، مذهب، عادات و سنت‌ها، سبک زندگی و ... توسط گروه‌های فرهنگی مسلط در جامعه محدود می‌شوند. در واقع، نابرابری فرهنگی در اینجا دلالت بر قطع ارتباط و عدم مشارکت اعضای یک خرده فرهنگ در اجتماع بزرگتر پیرامون خود دارد. این شکل از نابرابری را بیشتر احتمال دارد اقلیت‌های قومی و مذهبی درون اجتماعات چندفرهنگی تجربه کنند (باکاک^۷، ۱۳۸۱: ۹۶). شکل دوم نابرابری فرهنگی مربوط به زمانی است که افراد فارغ از ویژگی‌های متمایز

¹ Walker & Walker

² Gordon

³ Pohlen

⁴ Evans & Tilley

⁵ Richardson

⁶ Cohen, Underwood & Gottlieb

⁷ Bocock

یوسفوند، رضا؛ امیرمظاهری، امیرمسعود؛ مشفق، محمود (۱۴۰۵). تبیین جامعه‌شناختی اثرات نابرابری‌های اجتماعی بر ادغام فرهنگی گروه‌های قومی

(مورد مطالعه: شهر اصفهان). جامعه‌شناسی فرهنگ و هنر، ۸ (۱)، ۱۵۸-۱۶۷.

فرهنگی‌شان، امکان مشارکت در اعمال فرهنگی جامعه خود را پیدا نمی‌کنند. مشارکت فرهنگی، مشارکت در فعالیت‌هایی است که موجب افزایش سرمایه فرهنگی و اطلاعاتی افراد می‌شود و به رشد شخصیت یا به تعریف هویت آنها کمک می‌کند. چنین فعالیت‌هایی ممکن است به شکل فعال مانند انجام یک فعالیت هنری، عضویت در یک سازمان فرهنگی یا اعیاد و مراسم مذهبی و فرهنگی یا به شکلی غیرفعال مانند مطالعه، تماشای یک اثر هنری و یا بازدید از امکان تاریخی و فرهنگی رخ دهد (باکاک، ۱۳۸۱: ۹۷).

۵- نابرابری فضایی

این بعد از نابرابری، در اکثر مواقع پیامد تعامل و تراکم میان سایر ابعاد نابرابری اجتماعی است که با طرد فزاینده گروه‌های آسیب‌پذیر و تمرکز یافتن آنها در مناطق جغرافیایی خاص نمایان می‌شود (لویتاس و همکاران، ۱۹۹۸: ۱۴). در این باره، در اکثر جوامع، به ویژه کشورهای در حال توسعه، بخش چشم‌گیری از تهیدستان شهری در محدوده‌های جغرافیایی با مشخصات خاص تمرکز یافته‌اند و سایر شهروندان تلاش دارند با استفاده از علائم و نشانه‌های مختلف، فاصله اجتماعی خود را با آنها حفظ کنند. بدین ترتیب، نابرابری فضایی دو مؤلفه عمده و درعین حال درهم تنیده دارد. مؤلفه نخست به مسائل هویتی مرتبط با نابرابری فضایی اشاره دارد که از یک طرف مانع از ادغام و برقراری ارتباط میان ساکنان محلات فقیرنشین و اجتماع بزرگتر شده و از طرف دیگر موجب نادیده انگاری آنها از سوی مسئولان و مردم عادی می‌شود. مؤلفه دوم فارغ از ویژگی‌های فردی و خانوادگی افراد ساکن در مناطق طرد شده، به ضعف زیرساخت‌ها و کمیت و کیفیت پایین خدمات عمومی ارائه شده در این مناطق اشاره دارد که مانع از پویایی اجتماعی و مشارکت ساکنان در عرصه‌های عمومی می‌شود (آدامان و کیدرا، ۲۰۰۶: ۹).

- ادغام فرهنگی

نظریه گوردون به هفت مرحله تقسیم می‌شود که هر کدام جنبه‌های مختلفی از نحوه جذب مردم در فرهنگ جدید را برجسته می‌کند.

- یکسان‌سازی فرهنگی

یکسان‌سازی فرهنگی به پذیرش آداب، سنت‌ها و زبان فرهنگ غالب مربوط می‌شود. این فرآیند به افراد کمک می‌کند با جامعه جدید ارتباط برقرار کنند. یکسان‌سازی فرهنگی اغلب با یادگیری هنجارهای اجتماعی و ارزش‌های فرهنگ جدید همراه است. با پذیرش آداب و رسوم جدید، افراد می‌توانند احساس راحتی بیشتری در خانه داشته باشند و در محیط جدید خود با دیگران ارتباط برقرار کنند (دیویدسون، ۲۰۲۴).

- همسان‌سازی ساختاری

مرحله دوم یکسان‌سازی ساختاری است که بر چگونگی ادغام افراد در ساختارهای اجتماعی جامعه مسلط تمرکز دارد. این شامل زمینه‌هایی مانند آموزش، شغل و مسکن می‌شود. این مرحله تماماً در مورد ایجاد حس تعلق است. وقتی مردم در این ساختارهای اجتماعی شرکت می‌کنند، بخشی از جامعه بزرگتر می‌شوند. به عنوان مثال، اگر یک خانواده جدید به یک تیم ورزشی محلی یا یک گروه اجتماعی بپیوندد، شروع به ایجاد ارتباطات و ایجاد روابط می‌کند. این ادغام برای تقویت حس مشارکت و تعلق ضروری است و باعث می‌شود افراد در محیط جدید خود راحت‌تر احساس پذیرش کنند (دیویدسون، ۲۰۲۴).

- همسان‌سازی زناشویی

بعد همسان‌سازی زناشویی به این می‌پردازد که چگونه روابط بین افراد با پیشینه‌های فرهنگی مختلف می‌تواند روند همسان‌سازی را تسریع بخشد. وقتی افراد با پیشینه‌های مختلف با هم ازدواج می‌کنند، ارزش‌ها، آداب و رسوم و هویت‌های مشترکی دارند. این ترکیب می‌تواند یک فرهنگ جدید و مشترک ایجاد کند که به پر کردن شکاف بین گروه‌های مختلف کمک می‌کند (لیچتر و همکاران، ۲۰۲۰).

- همسان‌سازی هویتی

همسان‌سازی هویتی در مورد شکل‌گیری یک هویت ملی، فرهنگی یا قومی مشترک است. زمانی که افراد شروع به پذیرش ارزش‌ها و نمادهای جامعه مسلط می‌کنند، هویت مشترکی ایجاد می‌کنند که به گرد هم آوردن افراد کمک می‌کند. این هویت مشترک می‌تواند ارتباط و یافتن نقاط مشترک را برای گروه‌های مختلف آسان‌تر کند. به طور مثال افراد با پیشینه‌های مختلف گرد هم می‌آیند تا یک جشن ملی را جشن بگیرند. هنگامی که در جشن‌ها شرکت می‌کنند، ممکن است احساس اتحاد و تعلق داشته باشند، حتی اگر از فرهنگ‌های مختلف آمده باشند. این تجربه مشترک به ساختن یک هویت جمعی کمک می‌کند و این احساس را برای افراد آسان‌تر می‌کند که بخشی از جامعه بزرگ‌تر هستند (دیویدسون، ۲۰۲۴).

¹ Adaman and Keyder

یوسفوند، رضا؛ امیرمظاهری، امیرمسعود؛ مشفق، محمود (۱۴۰۵). تبیین جامعه‌شناختی اثرات نابرابری‌های اجتماعی بر ادغام فرهنگی گروه‌های قومی

(مورد مطالعه: شهر اصفهان). *جامعه‌شناسی فرهنگ و هنر*، ۸ (۱)، ۱۵۸-۱۶۷.

۱- نگرش جذب پذیرایی

گوردون در این مرحله به بررسی نگرش‌ها و جنبه‌های روانی مرتبط با همگون‌سازی می‌پردازد. این شامل چگونگی تجربه افراد با پیشینه‌های مختلف پذیرش، طرد یا تعصب است. این نگرش‌ها می‌تواند به طور قابل توجهی بر میزان جذب فرد در فرهنگ غالب تأثیر بگذارد. به عنوان مثال، اگر یک مهاجر جدید با تعصب یا تبعیض روبرو شود، می‌تواند برای او احساس پذیرش در جامعه جدید خود چالش برانگیز کند. از سوی دیگر، اگر از سوی جامعه خود مورد استقبال قرار گیرند، به احتمال زیاد احساس راحتی و یکپارچگی خواهند کرد. درک این نگرش‌ها برای ایجاد جامعه‌ای فراگیرتر که در آن همه احساس ارزشمندی و پذیرفته شدن کنند، حیاتی است (لیچتر و همکاران، ۲۰۲۰).

۲- جذب پذیرایی رفتار

جذب‌پذیری رفتار به چگونگی تأثیر هنجارهای فرهنگی و اجتماعی بر رفتار فرد می‌پردازد. این مرحله بررسی می‌کند که چگونه اتخاذ رفتارها و عملکردهای جامعه میزبان می‌تواند بر یکپارچگی و پذیرش اجتماعی تأثیر بگذارد. به عنوان مثال، هنگامی که شخصی به کشور جدیدی نقل مکان می‌کند، ممکن است شروع به پذیرش آداب و رسوم محلی کند، مانند گفتن "لطفاً" و "متشکرم" یا پیروی از آداب و رسوم محلی. این تغییرات در رفتار می‌تواند به افراد کمک کند تا با جامعه جدید خود ارتباط بیشتری داشته باشند و شانس پذیرش توسط دیگران را افزایش دهند (دیویدسون، ۲۰۲۴).

۳- همسان‌سازی مدنی

مرحله نهایی همسان‌سازی مدنی است که بر نقش شهروندی و مشارکت فعال در جامعه متمرکز است. هنگامی که افراد در مسئولیت‌های مدنی مانند رای دادن، داوطلب شدن یا شرکت در رویدادهای اجتماعی شرکت می‌کنند، ارتباط خود را با فرهنگ میزبان تقویت می‌کنند. به عنوان مثال، وقتی یک شهروند جدید در انتخابات محلی رای می‌دهد یا به یک سازمان اجتماعی می‌پیوندد، بخشی فعال از جامعه خود می‌شود. این مشارکت نه تنها به آنها کمک می‌کند تا ادغام شوند، بلکه به آنها امکان می‌دهد به جامعه کمک کنند و حس تعلق و مالکیت را تقویت کنند (دیویدسون، ۲۰۲۴).

۳- روش پژوهش

این پژوهش از نظر هدف در حیطه تحقیقات کاربردی قرار دارد و با توجه به اینکه در این پژوهش از روش‌های مطالعه کتابخانه‌ای و نیز روش‌های میدانی نظیر پرسشنامه استفاده شده است، می‌توان بیان کرد که پژوهش حاضر بر اساس ماهیت و روش، یک پژوهش توصیفی-تحلیلی از نوع پیمایشی است. از نظر روش و بازه زمانی گردآوری داده‌ها نیز یک پژوهش پیمایشی-مقطعی محسوب می‌شود. مقطع زمانی توزیع و تکمیل پرسشنامه سال ۱۴۰۳ است. جامعه آماری پژوهش تمامی شهروندان مهاجر ساکن در شهر اصفهان می‌باشند. نمونه آماری تعداد ۴۰۰ نفر از این مهاجرانند که از طریق پرسشنامه نظرخواهی از آنها انجام شده است. ابزار اندازه‌گیری متغیرها، پرسشنامه محقق ساخته می‌باشد. پرسشنامه به سه قسمت شامل مشخصات دموگرافیک، سوالات مربوط به نابرابری اجتماعی و سوالات مربوط به ادغام فرهنگی تقسیم می‌شود. متغیر نابرابری اجتماعی خود شامل پنج بعد نابرابری اقتصادی، نابرابری سیاسی، نابرابری اجتماعی، نابرابری فرهنگی و نابرابری فضایی است. متغیر ادغام فرهنگی نیز شامل هفت بعد یکسان‌سازی فرهنگی، همسان‌سازی ساختاری، همسان‌سازی زناشویی، همسان‌سازی هویتی، نگرش جذب پذیرایی، جذب‌پذیری رفتار، همسان‌سازی مدنی می‌باشد، که هر کدام از ابعاد متغیرهای نابرابری اجتماعی و ادغام فرهنگی شامل گویه‌های مختلف است. جهت اندازه‌گیری روایی پرسشنامه در این پژوهش از روایی محتوایی به روش C.V.R بهره برده شده است. برای سنجش سازگاری درونی (پایایی) پرسشنامه، از آلفای کرونباخ استفاده شد. نتایج ضرایب آلفا نشان می‌دهد، تمامی گویه‌های ابعاد نابرابری اجتماعی و ادغام فرهنگی دارای پایایی مناسب می‌باشند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار spss استفاده شده است.

۴- تحلیل یافته‌ها

با توجه به جدول زیر ۴۹/۱ درصد از پاسخگویان زن و ۵۰/۹ درصد نیز مرد، ۱۵ درصد از پاسخگویان کمتر از ۲۵ سال، ۶۲/۶ درصد بین ۲۵ تا ۴۰ سال و ۲۲/۴ درصد بیشتر از ۴۰ سال، ۳ درصد از پاسخگویان دارای مدرک سیکل، ۱۳/۵ درصد دیپلم، ۱۵ درصد فوق دیپلم، ۴۶ درصد کارشناسی و ۱۵/۵ درصد دارای مدرک ارشد یا دکتری، ۵۹/۵ درصد از پاسخگویان فارس، ۸ درصد از قوم ترک، ۱۳/۵ درصد از قوم لر، ۴ درصد از قوم کرد، ۳/۲۵ درصد از قوم عرب و ۱۱/۷۵ درصد از سایر اقوام می‌باشند.

جدول ۲: درصد فراوانی مربوط به متغیرهای دموگرافیک

درصد			درصد		
۱۵	۳	کمتر از ۲۵ سال	۴۹/۱	نسبت	زن
۶۲/۶		۲۵-۴۰ سال	۵۰/۹		مرد
۲۲/۴		بیشتر از ۴۰ سال	۱۰۰/۰		کل
۱۰۰/۰		کل	۵۹/۵		فارس
۵/۰	نسبت ز	سیکل	۸/۰	نسبت	ترک
۱۴/۵		دیپلم	۱۳/۵		لر
۱۶/۰		فوق دیپلم	۴/۰		کرد
۴۷/۵		کارشناسی	۳/۲۵		عرب
۱۷/۰		ارشد و دکتری	۱۱/۷۵		سایر
۱۰۰/۰		کل	۱۰۰/۰		کل

با توجه به جدول زیر، میانگین ابعاد مربوط به متغیر نابرابری اجتماعی در بعد نابرابری اقتصادی بیشتر از سایر ابعاد می‌باشد. بعد از آن به ترتیب در ابعاد نابرابری فرهنگی و نابرابری در روابط اجتماعی بیشتر از سایر ابعاد است. کمترین میانگین نیز مربوط به بعد نابرابری فضایی و نابرابری سیاستی می‌باشد. همچنین در بین میانگین ابعاد مربوط به متغیر ادغام فرهنگی، بیشترین میانگین مربوط به بعد جذب‌پذیری رفتار است. بعد از آن به ترتیب ابعاد همسان‌سازی زناشویی، همسان‌سازی هویتی، نگرش جذب‌پذیری و همسان‌سازی مدنی بیشترین میانگین را دارند. یکسان‌سازی فرهنگی و همسان‌سازی ساختاری نیز کمترین میانگین را دارا هستند.

جدول ۳: میانگین و انحراف معیار ابعاد متغیرهای نابرابری اجتماعی و ادغام فرهنگی

متغیر نابرابری اجتماعی	میانگین	انحراف معیار	متغیر ادغام فرهنگی	میانگین	انحراف معیار
نابرابری در روابط اجتماعی	۲/۲۱۴	۱/۹۵۴	یکسان‌سازی فرهنگی	۲/۱۱۷	۱/۵۴۲
نابرابری سیاستی	۱/۹۷۸	۱/۷۴۲	همسان‌سازی ساختاری	۲/۳۰۶	۱/۳۶۵
نابرابری فرهنگی	۲/۴۱۰	۱/۷۸۵	همسان‌سازی زناشویی	۲/۵۶۲	۱/۷۴۱
نابرابری اقتصادی	۲/۵۰۰	۱/۲۱۴	همسان‌سازی هویتی	۲/۵۵۱	۰/۹۸۷
نابرابری فضایی	۲/۱۱۰	۱/۰۵۴	نگرش جذب‌پذیری	۲/۵۰۱	۱/۳۶۸
کل	۲/۳۴۲	۱/۶۲۴	جذب‌پذیری رفتار	۲/۵۹۱	۱/۲۴۷
			همسان‌سازی مدنی	۲/۴۹۹	۱/۳۶۹
			کل	۲/۴۴۶	۱/۴۴۱

با توجه به جدول زیر، آزمون همبستگی برای تمامی ابعاد متغیر نابرابری اجتماعی و ادغام فرهنگی معنادار است. این همبستگی‌ها برای بعد نابرابری در روابط اجتماعی بیشتر از سایر ابعاد است. نابرابری در روابط اجتماعی با ضریب $-۰/۴۲۶$ با ادغام فرهنگی رابطه معنادار دارد. یعنی با افزایش نابرابری در روابط اجتماعی میزان ادغام فرهنگی مهاجران کاهش می‌یابد. نابرابری اقتصادی با ضریب $-۰/۴۰۳$ با ادغام فرهنگی رابطه معنادار دارد. یعنی با افزایش نابرابری اقتصادی میزان ادغام فرهنگی مهاجران کاهش می‌یابد. نابرابری فرهنگی با ضریب $-۰/۴۱۲$ با ادغام فرهنگی رابطه معنادار دارد. یعنی با افزایش نابرابری فرهنگی میزان ادغام فرهنگی مهاجران کاهش می‌یابد. نابرابری فضایی با ضریب

۰/۲۳۳- با ادغام فرهنگی رابطه معنادار دارد. یعنی با افزایش نابرابری فضایی میزان ادغام فرهنگی مهاجران کاهش می‌یابد. نابرابری سیاسی با ضریب ۰/۱۷۵- با ادغام فرهنگی رابطه معنادار دارد. یعنی با افزایش نابرابری سیاسی میزان ادغام فرهنگی مهاجران کاهش می‌یابد.

جدول ۴: آزمون همبستگی ابعاد نابرابری اجتماعی و ادغام فرهنگی

ادغام فرهنگی	نابرابری در روابط اجتماعی	
-0/426**	ضریب پیرسون	
0/000	Sig. (2-tailed)	
ادغام فرهنگی	نابرابری اقتصادی	
-0/403**	ضریب پیرسون	
0/000	Sig. (2-tailed)	
ادغام فرهنگی	نابرابری فرهنگی	
-0/412**	ضریب پیرسون	
0/000	Sig. (2-tailed)	
ادغام فرهنگی	نابرابری فضایی	
-0/233*	ضریب پیرسون	
0/000	Sig. (2-tailed)	
ادغام فرهنگی	نابرابری سیاسی	
-0/175*	ضریب پیرسون	
0/000	Sig. (2-tailed)	

جدول زیر بیانگر نتایج تحلیل رگرسیون متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته ادغام فرهنگی می‌باشد. همانطور که در جدول مشاهده می‌شود، متغیر ادغام فرهنگی از متغیرهای جنسیت و نابرابری فضایی تأثیر نمی‌پذیرد و از متغیرهای سن، تحصیلات، قومیت، محل سکونت، نابرابری در روابط اجتماعی، نابرابری سیاسی، نابرابری فرهنگی و نابرابری اقتصادی بر ادغام فرهنگی منفی می‌باشد. فارغ از ضرایب منفی یا مثبت، مقدار بتا به ترتیب برای متغیرهای نابرابری فرهنگی، نابرابری اقتصادی و قومیت از سایر متغیرها بیشتر است، بدین معنی که این متغیرها نسبت به سایر متغیرها بیشترین تأثیر را بر ادغام فرهنگی افراد دارد؛ پس از آن به ترتیب نابرابری سیاسی، محل سکونت و نابرابری در روابط اجتماعی بیشترین تأثیر را بر ادغام فرهنگی افراد دارند. مقدار ضریب تعیین تعدیل شده برابر ۰/۴۸۷ می‌باشد و بیانگر اینست که ۴۸/۷ درصد از تغییرات ادغام فرهنگی، ناشی از متغیرهایی است که در این تحقیق به عنوان متغیر مستقل آمده‌اند و تغییرات باقیمانده به سایر متغیرها بستگی دارد.

جدول ۵: ضرایب تحلیل رگرسیون چندگانه متغیرهای مستقل بر متغیر ادغام فرهنگی

Sig.	t	ضرایب استاندارد			متغیرهای مستقل
		Beta	Std. Error	B	
۰/۰۵۱	۱/۰۹۲	-۰/۰۷۹	۰/۱۷۲	۰/۰۵۰	جنسیت
۰/۰۰۶	۲/۷۹۳	-۰/۱۵۷	۰/۲۴۳	۰/۶۸۰	سن
۰/۰۲۲	۲/۳۰۶	-۰/۱۳۸	۰/۲۴۰	۰/۵۵۳	تحصیلات
۰/۰۰۱	۲/۵۷۸	-۰/۲۹۱	۰/۲۹۹	۰/۷۷۱	قومیت
۰/۰۴۳	۲/۰۴۰	-۰/۱۶۴	۰/۲۶۷	-۰/۵۴۶	نابرابری در روابط اجتماعی
۰/۰۰۹	۲/۶۳۲	-۰/۱۸۷	۰/۲۶۴	-۰/۶۹۴	نابرابری سیاسی
۰/۰۰۲	۳/۶۲۴	-۰/۳۷۷	۰/۳۰۵	-۰/۳۳۵	نابرابری فرهنگی
۰/۰۴۳	۲/۰۳۵	-۰/۲۵۴	۰/۲۴۴	-۰/۴۹۷	نابرابری اقتصادی
۰/۱۳۸	۰/۱۴۵	-۰/۰۲۱	۰/۷۴۱	-۰/۳۲۱	نابرابری فضایی
	خطای انحراف برآورد شده	ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی چندگانه	نتایج همبستگی چندگانه
	۸/۵۸۷	۰/۴۸۷	۰/۵۲۳	۰/۷۲۳	

یوسفوند، رضا؛ امیرمظاهری، امیرمسعود؛ مشفق، محمود (۱۴۰۵). تبیین جامعه‌شناختی اثرات نابرابری‌های اجتماعی بر ادغام فرهنگی گروه‌های قومی (مورد مطالعه: شهر اصفهان). *جامعه‌شناسی فرهنگ و هنر*، ۸ (۱)، ۱۵۸-۱۶۷.

۵- بحث و نتیجه‌گیری

اصفهان، یکی از مهم‌ترین شهرهای ایران از نظر تاریخی و فرهنگی، به عنوان شاهدهی بر وجود قومیت‌هایی است که طی قرن‌ها به هم نزدیک شده‌اند. اصفهان که به خاطر معماری و بازارهای پر جنب‌وجوش شهرت دارد، نه تنها یک شهر، بلکه دیگ ذوبی از فرهنگ‌ها، زبان‌ها و سنت‌هایی است که تنوع عمیق ساکنانش را منعکس می‌کند. از لحاظ تاریخی، اصفهان به عنوان پیوندی از تجارت، فرهنگ و دانش عمل کرده و اقوام مختلفی را به خود جذب کرده است. حال با توجه به اینکه اصفهان شهری است با انواع گروه‌های قومی و نژادی که در این شهر زندگی می‌کنند؛ لذا ادغام فرهنگی و اجتماعی گروه‌های ناهمگن از طریق ایجاد فرصت‌های برابر می‌تواند زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی و توسعه و رفاه بیشتر را برای شهروندان به ارمغان بیاورد. بنابراین این پژوهش با هدف بررسی تاثیر نابرابری‌های اجتماعی بر ادغام فرهنگی گروه‌های قومی در شهر اصفهان انجام شده است. نتایج پژوهش نشان داد آزمون همبستگی بین تمامی ابعاد متغیر نابرابری اجتماعی (نابرابری در روابط اجتماعی، نابرابری اقتصادی، نابرابری فرهنگی، نابرابری سیاسی و نابرابری فضایی) و ادغام فرهنگی معنادار است. یعنی با افزایش ابعاد نابرابری اجتماعی، ادغام فرهنگی کاهش می‌یابد. یافته‌های این پژوهش با تحقیقات اخوی و همکاران (۱۴۰۳)، زند ناوگران و همکاران (۱۴۰۲)، حسنی و همکاران (۱۴۰۱)، باقری و همکاران (۱۴۰۱)، فنی و واحدی یگانه (۱۴۰۰)، سفیا میرزا و وارویک (۲۰۲۴)، تیان و لی (۲۰۲۴) و مولر و همکاران (۲۰۲۳) همسو می‌باشد.

در تبیین و تحلیل هر کدام از یافته‌های پژوهش می‌توان گفت با تشدید نابرابری در روابط اجتماعی، درجه یکپارچگی فرهنگی کاهش می‌یابد. این پدیده زمانی آشکار می‌شود که جوامع به حاشیه رانده شده به طور فزاینده‌ای منزوی می‌شوند و مانع تبادل ایده‌ها و تجربیاتی می‌شود که درک متقابل و همکاری را تقویت می‌کند. در نتیجه، با تلاش افراد برای درگیر شدن در میان شکاف‌های اجتماعی که در نهایت انسجام اجتماعی و پیشرفت جمعی را خفه می‌کند، مجموعه‌ای غنی از تنوع فرهنگی آسیب می‌بیند. همچنین با تشدید نابرابری اقتصادی، ادغام فرهنگی کاهش می‌یابد. این پویایی از شکاف گسترده بین طبقات اجتماعی-اقتصادی ناشی می‌شود که اغلب باعث ایجاد چندپارگی و بیگانگی اجتماعی می‌شود. افراد با پیشینه‌های اقتصادی متفاوت با موانعی مواجه می‌شوند که مانع تعاملات معنادار و تجربیات مشترک می‌شود و انسجام جامعه را تضعیف می‌کند. در نتیجه، کاهش دامنه تبادل فرهنگی، شکاف‌ها را تشدید می‌کند و هویت‌های منزوی را به جای تقویت یک جامعه هماهنگ و یکپارچه، تقویت می‌کند. با افزایش نابرابری فرهنگی، درجه یکپارچگی فرهنگی کاهش می‌یابد. این کاهش را می‌توان به افزایش نابرابری در دسترسی به منابع، نمایندگی و فرصت‌ها برای بیان فرهنگی متنوع نسبت داد. از آنجایی که گروه‌های به حاشیه رانده شده با موانع سیستمی مواجه می‌شوند، توانایی آنها برای مشارکت در چشم‌انداز فرهنگی گسترده‌تر با مانع مواجه می‌شود که منجر به ایجاد یک جامعه پراکنده می‌شود. در نتیجه، فرسایش انسجام فرهنگی هماهنگی اجتماعی را تهدید می‌کند و پتانسیل درک متقابل را در میان جوامع مختلف تضعیف می‌کند. با افزایش نابرابری سیاسی، درجه یکپارچگی فرهنگی کاهش می‌یابد. وقتی گروه‌های خاصی به حاشیه رانده می‌شوند یا در فرآیندهای تصمیم‌گیری فاقد نمایندگی هستند، مشارکت فرهنگی آنها ممکن است نادیده گرفته شود یا کم‌ارزش شود. این محرومیت محیطی را ایجاد می‌کند که در آن تنوع فرهنگی خفه می‌شود و منجر به تکه تکه شدن جامعه می‌شود. در نهایت، کاهش برابری سیاسی نه تنها اصول شمولیت را تضعیف می‌کند، بلکه مانع از پرده‌برداری غنی تبادل فرهنگی می‌شود که برای یک بافت اجتماعی منسجم حیاتی است. در نتیجه، نابرابری اجتماعی به طور قابل توجهی بر یکپارچگی فرهنگی، به ویژه در مناطق حاشیه‌نشین شهری تأثیر می‌گذارد. مبارزات اقتصادی، پراکندگی اجتماعی و دسترسی محدود به منابع به طور جمعی مانع از پتانسیل تبادل فرهنگی و درک متقابل می‌شود. پرداختن به این نابرابری‌ها برای تقویت جامعه‌های فراگیرتر و یکپارچه‌تر، که در آن عبارات فرهنگی متنوع می‌توانند همزیستی و رشد کنند، حیاتی است. در ادامه می‌توان پیشنهاداتی کاربردی برای انجام تحقیقات بعدی به ترتیب زیر ارائه کرد:

- نتایج پژوهش می‌تواند به مسئولان و سیاست‌گذاران کمک کند تا به‌طور دقیق‌تر نیازها و چالش‌های گروه‌های قومی در هر دو محله را شناسایی کنند و سیاست‌های مؤثری برای کاهش نابرابری‌ها و تسهیل ادغام فرهنگی ارائه دهند.
- با درک عوامل مؤثر بر نابرابری‌های اجتماعی و ادغام فرهنگی، می‌توان برنامه‌های جامعه‌محور طراحی کرد که به کاهش تنش‌ها و ارتقای تعاملات فرهنگی کمک کند.
- نتایج می‌تواند به برگزاری کارگاه‌ها و برنامه‌های آموزشی برای افزایش آگاهی عمومی درباره نابرابری‌های اجتماعی و فرهنگ‌های مختلف میان گروه‌های قومی کمک کند.
- این پژوهش می‌تواند مبنایی برای تحقیقات آینده باشد که به بررسی عمیق‌تر مسائل مشابه در مناطق دیگر یا از زوایای مختلف بر اساس یافته‌های اولیه بپردازند.

- نتایج پژوهش می‌تواند به درک بهتری از چالش‌ها و فرصت‌های موجود برای پیوندهای بین‌فرهنگی کمک کرده و به ترویج همزیستی مسالمت‌آمیز کمک نماید.
- نتایج پژوهش می‌تواند به تسهیل گفت‌وگو و تعاملات بین گروه‌های قومی کمک کرده و به تقویت حس همبستگی اجتماعی در جامعه منجر شوند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

مشارکت نویسندگان

مقاله محصول مشارکت مشترک نویسندگان است.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

منابع

- اخوی، رسول؛ آقاجانی مرساء، حسین؛ کاظمی پور، شهلا (۱۴۰۳). تبیین جامعه‌شناختی احساس نابرابری اجتماعی - اقتصادی در بین شهروندان اصفهانی. *مجله جامعه‌شناسی ایران*، ۲۴(۲)، ۳۵-۶۸.
- باقری، معصومه؛ نواح، عبدالرضا؛ شجاعی برجوبی، حدیث (۱۴۰۱). الگوسازی ساختاری عوامل فرهنگی، اجتماعی و سیاسی تأثیرگذار بر هم‌گرایی بین قومی در شهر اهواز. *پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی*، ۱۱(۳)، ۳۹-۶۶.
- باکاک، رابرت (۱۳۸۱). *مصرف*. ترجمه خسرو صبوری، تهران: نشر شیرازه.
- حسینی، سید قاسم؛ معمار، رحمت‌الله؛ حسن‌زاده، کبری (۱۴۰۱). جامعه‌پذیری فرهنگی و هویت قومی پایدار (مورد مطالعه: گروه‌های قومی اسفراین). *مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، ۱۱(۱۱(پیاپی ۴۱))، ۲۴۹-۲۷۲.
- زند ناوگران، لیلیا و همکاران (۱۴۰۲). واکاوی فرایند بین‌نسلی ادغام فرهنگی مهاجران افغانستانی در جامعه ایران: یک مطالعه داده‌بنیاد. *مطالعات فرهنگی و ارتباطات*، ۱۹(۴)، ۱۱-۳۷.
- صدقی، محمدباقر؛ هاشمی‌نسب، سیدسعید؛ دشتی، محمدنقی؛ ایمانی‌مقدم، مهدی (۱۴۰۰). واکاوی راهبردی مسئله واگرایی قومی در ایران؛ محرومیت نسبی عامل واگرایی قومی. *مطالعات توسعه اجتماعی ایران*، ۱۳(۳)، ۳۳۳-۳۵۱.
- فنی، زهره؛ واحدی‌یگانه، فریده (۱۴۰۰). تفاوت‌های فضایی در طرد اجتماعی - اقتصادی گروه‌های فرهنگی و قومی با تأکید بر جنسیت (مطالعه موردی: شهر سنندج). *فصلنامه چشم‌انداز شهرهای آینده*، ۲(۱)، ۱-۱۹.
- قادرزاده، امید (۱۴۰۱). مشکله‌ی همبستگی در جامعه‌ی چندقومی ایران: فراترکیب مطالعات موجود. *بررسی مسائل اجتماعی ایران*، ۱۳(۱)، ۴۲-۵.
- گلستانی، صادق (۱۴۰۲). تحلیل جامعه‌شناختی عوامل ساختاری نابرابری اجتماعی. *مطالعات فرهنگی اجتماعی حوزه*، ۷(۳): ۲۰-۵.

References

- Adaman, F., & Ardic, O. P. (2008). Social exclusion in the slum areas of large cities in Turkey. *New Perspectives on Turkey*, 38, 29-60.
- Cohen, S., Underwood, L., & Gottlieb, B. (2000). *Social Support Measurement and Intervention: A Guide for Health and Social Scientists*. London, Oxford University Press.
- Davidson, E. (2024). The Melting Pot: Understanding Gordon's Theory of Assimilation. *Academic and Educational*, <https://texta.ai/blog/academic-and-educational/the-melting-pot-understanding-gordons-theory-of-assimilation>.
- Evans, G., & Tilley, J. (2017). *The New Politics of Class: The Political Exclusion of the British Working Class*. London, UK: Oxford University Press.

یوسفوند، رضا؛ امیرمظاهری، امیرمسعود؛ مشفق، محمود (۱۴۰۵). تبیین جامعه‌شناختی اثرات نابرابری‌های اجتماعی بر ادغام فرهنگی گروه‌های قومی (مورد مطالعه: شهر اصفهان). *جامعه‌شناسی فرهنگ و هنر*، ۸(۱)، ۱۵۸-۱۶۷.

- Levitas, R., Pantazis, C., Fahmy, E., Gordon, D., Lloyd, E., & Patsios, D. (2007). *The multi-dimensional Analysis of Social Exclusion*. Bristol: Department of Sociology and School for Social Policy, University of Bristol.
- Lichter, D. T., Parisi, D., Ambinakudige, S., & Swanson, D. A. (2020). The spatial integration of immigrants in Europe: A cross-national study. *Population Research and Policy Review*, 39(3), 465–491. doi: 10.1007/s11113-019-09540-3.
- Lobera, J., Pérez-Nievas, S., & Rama, J. (2021). Combined effects of cultural-linguistic proximity and naturalization on political integration of first-generation immigrants. *Migraciones*, 51, 123–151.
- Malik, K. (2021). To Be Truly British, the Country Needs to Stay Largely White. Really, Lionel Shriver? *The Observer*.
- Müller, Tobias; Pannatier, Pia; Viarengo, Martina. (2023). Labor market integration, local conditions and inequalities: Evidence from refugees in Switzerland. *World Development*, 170(518). DOI: 10.1016/j.worlddev.2023.106288
- Pohlan, Laura (2018). Unemployment and social exclusion. *Journal of Economic Behavior and Organization*, 164, <http://ftp.zew.de/pub/zew-docs/dp/dp18029>.
- Rajca, L. (2020). The role of cities in the integration of immigrants in Europe. *Studia Europejskie*, 24, 165–181.10.33067/SE.3.2020.9.
- Richardson, L. (2005). 'Social and Political Participation and Inclusion', in J. Hills and K. Stewart (eds), *A More Equal Society? New Labour, Poverty, Inequality and Exclusion*. Bristol: The Policy Press.
- Safia, M (2008) The immigrant integration process in France: inequalities and segmentation. *Rev Fr Sociol*, 49(5):3–44
- Tian, Zitong; Li, Qiusheng. (2024). Exploring the ethnic cultural integration path of immigrant communities based on ethnic inter-embedding. *Economics*, 18(1), <https://doi.org/10.1515/econ-2022-0090>.
- Wang, Z., & Giovanis, E. (2024). Cultural integration, subjective identity, and well-being: global migrants in the UK. *Current Psychology*, 43(14), 12634-12652.